

Prikaz knjige

UDK: 339.97/.98(049.32)
doi: 10.5937/ekonhor1602181T

GLOBAL INEQUALITY: A NEW APPROACH FOR THE AGE OF GLOBALIZATION

Milanović, B. (2016). Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press,
ISBN 978-0-674-73713-6, IX+299

Tijana Tubić*

Ekonomski fakultet Univerziteta u Kragujevcu

Nejednakost je u nauci i politici bila marginalizovana tema sve do izbijanja Globalne finansijske krize, kada istraživanje ovog fenomena i njegovih posledica postaje sve popularniji istraživački pravac. Razlog marginalizacije ogleđa se u činjenici da je srednja klasa prikrivala stagnaciju svojih prihoda zaduživanjem. Izbijanjem ekonomske krize na globalnom nivou, onemogućeno je dalje zaduživanje i odjednom milioni ljudi našli su se u teškom položaju jer je svetska ekonomija zapala u recesiju, a zarade su enormnom brzinom padale.

U knjizi pod naslovom: *Global Inequality: A new Approach for the Age of Globalization*, Branko Milanović (viši naučni saradnik u Luksemburškom centru za proučavanje dohotka), povezivanjem teorijskih segmenata i empirijskih istraživanja, unapređuje pristup analizi globalnih nejednakosti i upućuje na njene implikacije. Svrha knjige je da na sveobuhvatan način i kroz logičan sled tematskih celina prikaže da se nejednakosti ne moraju analizirati samo kroz prizmu

nejednake distribucije dohotka, već i povezivanjem sa pitanjima stabilnosti i razvoja, kao i fenomenima globalizacije i međunarodnih migracija. Namenjena je naučnoj i stručnoj javnosti, i studentima, čiji predmet interesovanja jesu nejednakosti. Knjiga je organizovana u pet celina, a svaka celina potkrepljena je velikim brojem primera i grafikona. Na kraju knjige se nalazi Predmetni indeks i preporučena literatura za buduća istraživanja.

U prvom delu knjige naslovljenom: *Uspon globalne srednje klase i globalnih plutokrata* (pp. 10-45), autor analizira najznačajnije promene u raspodeli dohotka tokom trećeg talasa globalizacije, u cilju identifikovanja dobitnika (srednja klasa, u ekonomijama u razvoju u Aziji, pre svega, u Kini, i najbogatiji, tzv. globalne plutokrate) i gubitnika od globalizacije (srednja klasa u razvijenim zemljama). U nastavku se ističe da iako je globalizacija jedan od faktora koji je uticao na promenu u preraspodeli dohotka, ne može se reći da su te promene u potpunosti bile pozitivne ili negativne.

U drugom delu knjige naslovljenom: *Nejednakosti unutar zemalja: Uvođenje Kuznets-ovih talasa u cilju objašnjenja dugoročnih trendova u nejednakostima* (pp. 46-

* Korespondencija: T. Tubić, Ekonomski fakultet Univerziteta u Kragujevcu, Đ. Pucara 3, 34000 Kragujevac, Republika Srbija; e-mail: t.tubic@kg.ac.rs

117), predmet istraživanja je najčešće pominjan oblik nejednakosti - nejednakosti unutar zemalja, imajući u vidu da upravo on najviše interesuje pojedince kao pripadnike iste zajednice. U nastavku je detaljno objašnjen novi fenomen - Kuznets-ovi talasi ili ciklusi, kojima se dopunjava i unapređuje Kuznets-ova hipoteza zbog nemogućnosti da objasni razloge porasta nejednakosti u razvijenim zemljama u prethodnim godinama (porast nejednakosti u bogatim zemljama nije u skladu sa ovom hipotezom). Oslanjajući se na velike skupove podataka i najsavremenija istraživanja, u ovom delu knjige, autor pravi razliku između zemalja sa stagnantnim i zemalja sa rastućim prosečnim dohotkom, kao i između benignih i malignih snaga koje smanjuju nejednakosti unutar zemalja, i detaljno opisuje razloge pada, odnosno, rasta Kuznets-ovih talasa.

Ispitivanje jaza u dohotku između zemalja u protekla dva veka, kao i njegov doprinos globalnim nejednakostima, predmet je istraživanja trećeg dela knjige naslovljenog: *Nejednakosti između zemalja: Od Karla Marksa do Franca Fanona i povratak na Marksa* (pp. 118-154). Autor ističe da se danas, nakon dva veka, svet prvi put suočava sa situacijom da globalne nejednakosti nisu uslovljene jazom između zemalja, i da, ukoliko trend ekonomske konvergencije bude nastavljen, smanjiće se i globalna nejednakost. Nakon toga, pažnja je usmerena ka premijama koje građani rođeni u bogatim zemljama dobijaju i njihovu vezu sa migracijama. Na kraju ovog dela knjige, autor detaljno elaborira ključna pitanja i zaključke u vezi sa migracijama, kao jednim od osnovnih izazova današnjice.

Četvrti deo knjige naslovljen je: *Globalna nejednakost u ovom i sledećem veku* (pp. 155-211). U ovom delu, fokus analize je premešten sa nejednakosti unutar i

između zemalja, na nejednakosti između svih građana sveta, i detaljnije je analizirano pitanje evolucije globalne nejednakosti u XXI veku, u svetlu Kuznets-ovih talasa i ekonomske konvergencije. Na početku ovog dela knjige, dat je pregled ključne literature koja je pokušala da vizuelizuje i predvidi buduća ekonomska i politička dešavanja u svetu, i ukazuje se na njihove zajedničke nedostatke. Predmet analize u nastavku jesu dohodovne konvergencije (pitanje da li će siromašne zemlje rasti brže u odnosu na bogate zemlje), kao glavni faktor koji stoji iza smanjenja globalnih nejednakosti. Deo se završava diskusijom o tri važne dileme: na koji način će se Kina izboriti sa rastućim demokratskim očekivanjima njenog stanovništva, kako će se na bogate zemlje odraziti višedecenijska stagnacija njihove srednje klase, i da li će porast bogatstva najbogatijeg stanovništva dovesti do plutokratije ili populizma.

U poslednjem delu knjige naslovljenom: *Šta je sledeće: Deset kratkih razmišljanja o dohodovnoj nejednakosti i globalizaciji u budućnosti* (pp. 212-239), autor se osvrće na ključne segmente i poruke knjige, i daje preporuke za smanjenje nejednakosti. Za razliku od ostalih delova, ovaj deo je baziran više na sopstvenom mišljenju autora, nego na konkretnim podacima.

Impozantna naučna i akademska dostignuća, kao i praktično znanje koje poseduje zahvaljujući radu u Svetskoj banci uticali su na to da Branko Milanović postane svetski priznati ekspert na polju globalne nejednakosti. Stoga, kvalitet monografije je neosporan. Ipak, imajući u vidu da pored Kine, koja je detaljno analizirana, i ostale zemlje BRIKS-a, zahvaljujući svom privrednom usponu, imaju važnu ulogu za smanjenje nejednakosti, bilo bi korisno posvetiti veći deo istraživanja ovim zemljama.

Primljeno 6. avgusta 2016,
nakon revizije,

prihvaćeno za publikovanje 22. avgusta 2016.

Elektronska verzija objavljena 26. avgusta 2016.

Tijana Tubić je asistent na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Kragujevcu. Student je Doktorskih akademskih studija na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Kragujevcu. Glavna oblast njenog istraživačkog rada je međunarodna ekonomija.